

Migratie en de publieke opinie in Nederland

Rapport voor Connect International

Project: 21101574

Amsterdam, 8 juni 2022

© Ipsos 2022. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

Om de vragen
die we stellen
én die we
beantwoorden

ZEKER WETEN

Achtergrond

De Stichting *Connect International* heeft Ipsos gevraagd een onderzoek uit te voeren om de publieke opinie in Nederland aangaande immigratie in kaart te brengen. Migratie – en de integratie van nieuwkomers – is een belangrijk maatschappelijk en politiek thema.

Er zijn verschillende soorten migranten: economische vluchtelingen, humanitaire vluchtelingen en arbeidsmigranten.

- **Economische vluchtelingen** zijn vluchtelingen afkomstig uit landen waar het geen oorlog is en die niet bedreigd worden, en die asiel willen aanvragen in Nederland om een betere levensstandaard te vinden
- **Humanitaire vluchtelingen** zijn vluchtelingen afkomstig uit landen waar het wel oorlog is of waar zij op andere wijze bedreigd worden, en die asiel willen aanvragen in Nederland
- **Arbeidsmigranten** zijn mensen die naar Nederland komen om te werken, op uitnodiging van bedrijven of die volgens EU regelgeving het recht hebben om in Nederland te komen werken. Arbeidsmigranten kunnen in Nederland zowel essentiële functies als niet-essentiële functies vervullen.

De resultaten van dit onderzoek bieden inzicht in hoe Nederlanders kijken naar verschillende soorten migranten en de manier waarop zij vinden dat de Nederlandse overheid om moet gaan met deze migranten.

Inhoud

3	Conclusie
6	Beeld humanitaire en economische vluchtelingen
11	Oplossingen humanitaire en economische vluchtelingen
14	Beeld arbeidsmigranten
18	Oplossingen arbeidsmigranten
21	Onderzoekopzet

Conclusie

Conclusie (1/2)

Nederlanders hebben een beter beeld van humanitaire vluchtelingen en zijn bereidwilliger om hen op te vangen dan economische vluchtelingen. Hierbij lijkt de reden (en noodzaak) van de migratie en de afkomst van invloed te zijn. Nederlanders hebben een positiever beeld van vluchtelingen uit Europa. Echter, het algemene beeld wijkt af onder stemmers van 3 rechtse politieke partijen (JA21, FvD en PVV) en 2 linkse(re) politieke partijen (GroenLinks en ChristenUnie). Het huidige migratiebeleid moet anders – slechts een kwart van de Nederlanders staat er namelijk achter – maar er is verdeeldheid over de invulling ervan. Grenzen sluiten of het actief hulp aanbieden aan vluchtelingen kunnen in ieder geval op weinig draagvlak rekenen.

- **Het beeld van de Nederlanders over vluchtelingen hangt af van de oorzaak van vertrek.**
 - Nederlanders zijn negatiever over economische vluchtelingen dan over humanitaire vluchtelingen of arbeidsmigranten.
- **De afkomst van de vluchteling speelt ook een rol, waarschijnlijk in verband met mogelijke culturele verschillen.**
 - Ook de huidige situatie in Oekraïne kan de resultaten hebben beïnvloed.
- **Migratiebeleid: Meeste draagvlak voor vluchtelingenopvang in de eigen regio of het alleen toelaten van humanitaire vluchtelingen. Nederlanders willen voornamelijk arbeidsmigranten met essentiële beroepen toestaan.**
- **Ondanks dat sommige Nederlanders een duidelijk uitgesproken mening hebben, is er ook een groot aandeel Nederlanders voor- noch tegenstander, waarschijnlijk (mede) door de complexiteit van het onderwerp.**
- **Politieke voorkeur hangt samen met het beeld van vluchtelingen en de voorkeur voor beleidsvormen.**
 - Enerzijds zijn kiezers van JA21, PVV en FvD negatief over vluchtelingen en voorstanders van een strenger asielbeleid.
 - Anderzijds zijn kiezers van GroenLinks en ChristenUnie juist positiever en ruimhartiger ten opzichte van vluchtelingen.

Conclusie (2/2)

Nederlanders positiever over humanitaire en Europese vluchteling

Humanitaire vluchtelingen hebben volgens Nederlanders vaker het recht om in Nederland te zijn dan economische vluchtelingen, al blijven Nederlanders er verdeeld over. Daarbij hebben Nederlanders minder vaak zorgen over de gevolgen van het toelaten van humanitaire vluchtelingen voor de veiligheid en zijn Nederlanders minder vaak bang dat humanitaire vluchtelingen de Nederlandse cultuur aantasten.

Binnen de groep humanitaire vluchtelingen zijn Nederlanders positiever gestemd over Europese humanitaire vluchtelingen. Nederlanders denken dat zij sneller terugkeren naar het land van herkomst en hebben verder minder zorgen over de veiligheid en/of cultuur. De huidige situatie in Oekraïne kan hierin een rol spelen.

Nederlanders denken over alle soort vluchtelingen dat zij de staat meer kosten, dan dat zij opleveren. Desondanks laat [economisch onderzoek](#) zien dat dit niet het geval hoeft te zijn.

Stemmers op rechtse partijen (JA21, PVV en FvD) maken zich vaker zorgen over vluchtelingen

Aan de andere kant hebben stemmers op de linkse partijen een positiever beeld van humanitaire vluchtelingen. Over economische vluchtelingen verschillen Nederlanders echter van mening, met GroenLinks als positieve uitschieter.

Nederlanders willen een ander asielbeleid; het liefst in de eigen regio

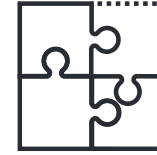
Er is weinig draagvlak voor het huidige asielbeleid; een kwart van de Nederlanders is het eens met het voortzetten ervan (26%). Nederlanders zijn vaker voorstander van een beleid waarin vluchtelingen opgevangen worden in de eigen regio, mogelijk omdat daar geen acties (of eventuele gevolgen) aan verbonden zijn. Daarbij is er niet ingegaan op de [\(on\)mogelijkheden in de regio](#).

De extremere opties kunnen op weinig draagvlak rekenen. Bijna de helft is het niet eens met het sluiten van grenzen voor alle vluchtelingen en een vergelijkbaar aandeel is het niet eens met actief hulp aanbieden (resp. 47% en 44%).

Nederlanders zijn ruimhartiger naar humanitaire dan naar economische vluchtelingen: een beleidsvorm waarin alle humanitaire vluchtelingen worden toegelaten en economische vluchtelingen worden opgevangen in de regio heeft draagvlak onder de helft van de bevolking.

Draagvlak voor opvang in eigen regio onder kiezers van alle partijen

Stemmers op linkse(re) partijen zijn het verder oneens over hoe om te gaan met vluchtelingen. Het voortzetten van het huidige beleid heeft bijvoorbeeld alleen draagvlak onder stemmers van PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie, terwijl stemmers op D66 voornamelijk humanitaire vluchtelingen toe willen laten. Het sluiten van grenzen heeft alleen draagvlak onder rechtse stemmers.

Nederlanders zijn gematigd positief over arbeidsmigranten

Ondanks de huidige krapte op de arbeidsmarkt en de [groeiende vraag](#) naar arbeidsmigranten is er een aanzienlijk deel Nederlanders dat niet positief is over arbeidsmigranten. Hierbij speelt – net als bij humanitaire vluchtelingen – afkomst een rol. Nederlanders zijn namelijk gematigd positief tegenover Europese arbeidsmigranten, maar kijken vaker negatief naar arbeidsmigranten van buiten Europa.

Nederlanders denken dat arbeidsmigranten uit Europa vaker terugkeren naar het land van herkomst, de staat meer geld opleveren dan dat ze kosten en dat ze evenveel recht hebben om hier te wonen dan Nederlanders dan bij arbeidsmigranten van buiten Europa. Anderzijds maken Nederlanders zich vaker zorgen dat arbeidsmigranten van buiten Europa de Nederlandse cultuur aantasten en maken zich zorgen over de gevolgen voor de veiligheid in Nederland.

Beeld arbeidsmigranten van buiten Europa verschilt onder stemmers partijen

Zo zijn stemmers op linkse partijen (PvdD, PvdA en GroenLinks) positiever over arbeidsmigranten van buiten Europa, terwijl stemmers op JA21, FvD, PVV, VVD en CDA negatiever zijn. Over arbeidsmigranten uit Europa zijn stemmers – los van stemmers op JA21, FvD en PVV – gematigd positief.

Nederlanders willen alleen arbeidsmigrant met essentieel beroep toelaten

Voor zowel arbeidsmigranten van buiten Europa, als uit Europa hebben Nederlanders een voorkeur voor een beleidsvorm waarop alleen arbeidsmigranten worden toegelaten die een essentieel beroep gaan uitvoeren.

Hierna hebben Nederlanders een voorkeur voor het huidige beleid 'laten zoals nu het geval is', wat ze vaker zo zien voor arbeidsmigranten uit Europa (33% vs. 25%). Wat het sluiten van grenzen betreft, los van of dat qua wetgeving mogelijk is, hebben Nederlanders daar vaker een voorkeur voor bij arbeidsmigranten van buiten Europa (23% vs. 14%).

Stemmers van alle partijen zijn ruimhartiger naar Europese arbeidsmigranten

Stemmers van PVV, JA21 en FvD hebben een voorkeur voor het sluiten van de grenzen voor arbeidsmigranten van buiten Europa. Stemmers van de overige partijen – met uitzondering van GroenLinks – willen louter arbeidsmigranten van buiten Europa met essentiële beroepen toelaten.

Het huidige beleid omtrent Europese arbeidsmigranten volstaat volgens stemmers van PvdA, Groenlinks en CDA. Stemmers van de overige partijen willen alleen arbeidsmigranten met essentiële beroepen toelaten.

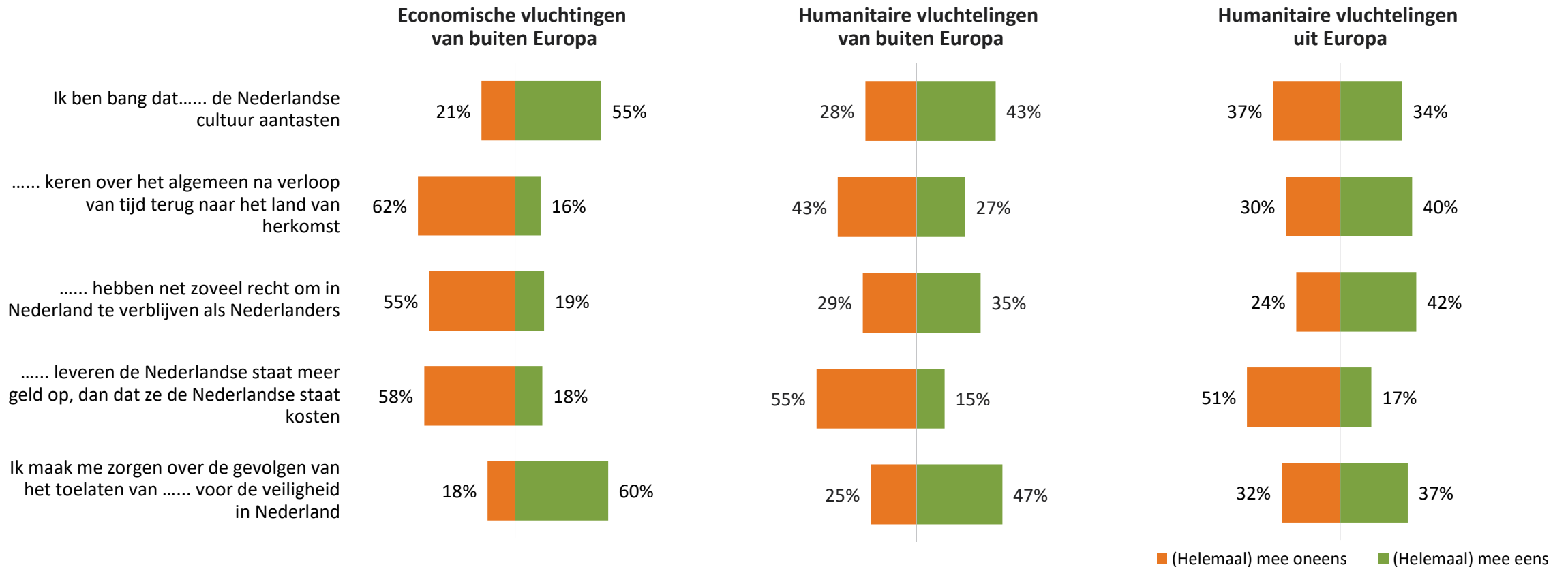
1

Beeld humanitaire en economische vluchtelingen

Belangrijkste inzichten

Nederlanders zijn vooral positiever over humanitaire vluchtelingen uit Europa

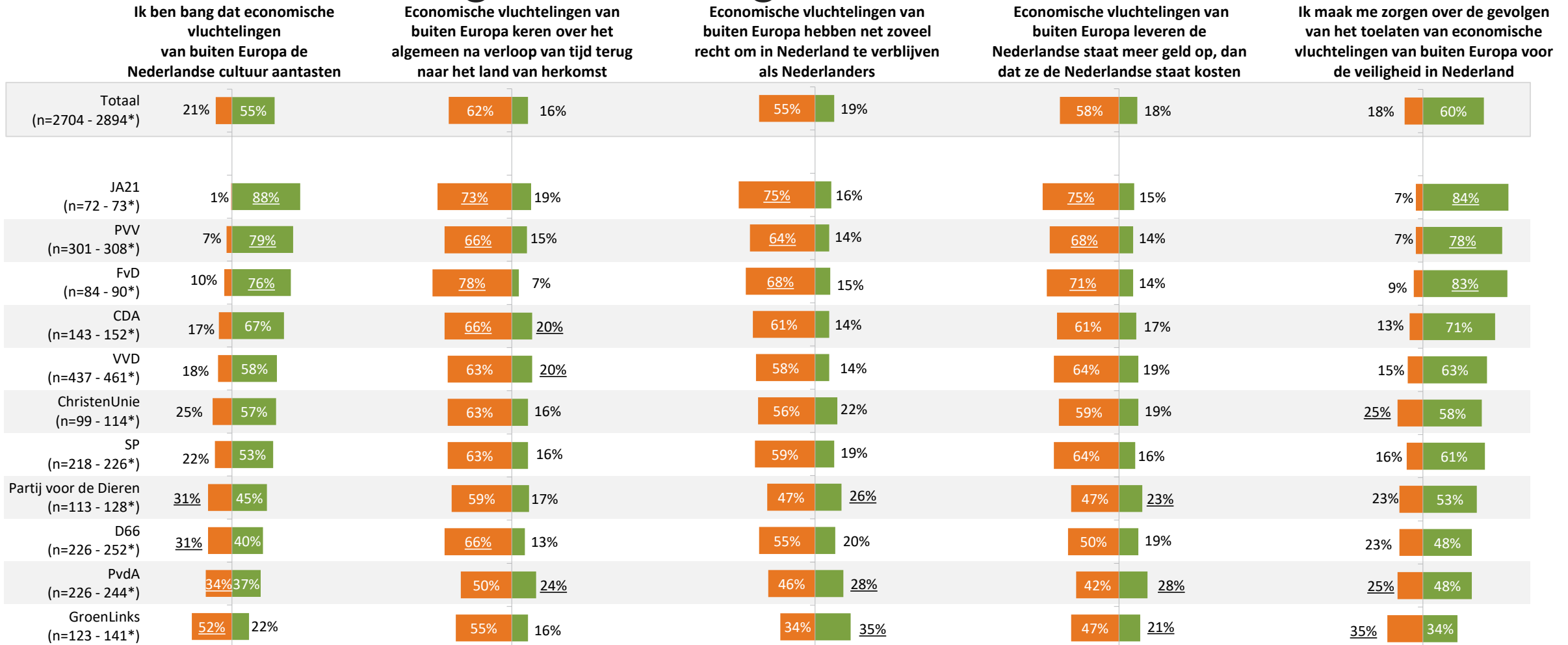

Basis: iedereen (n=2704 – 2894*)

B1. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over economische vluchtelingen van buiten Europa? / B2. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over humanitaire vluchtelingen van buiten Europa? / B3. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over humanitaire vluchtelingen uit Europa?

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

Draagvlak economische vluchtelingen van buiten Europa over de meeste kiezers gezien is laag

Basis: iedereen

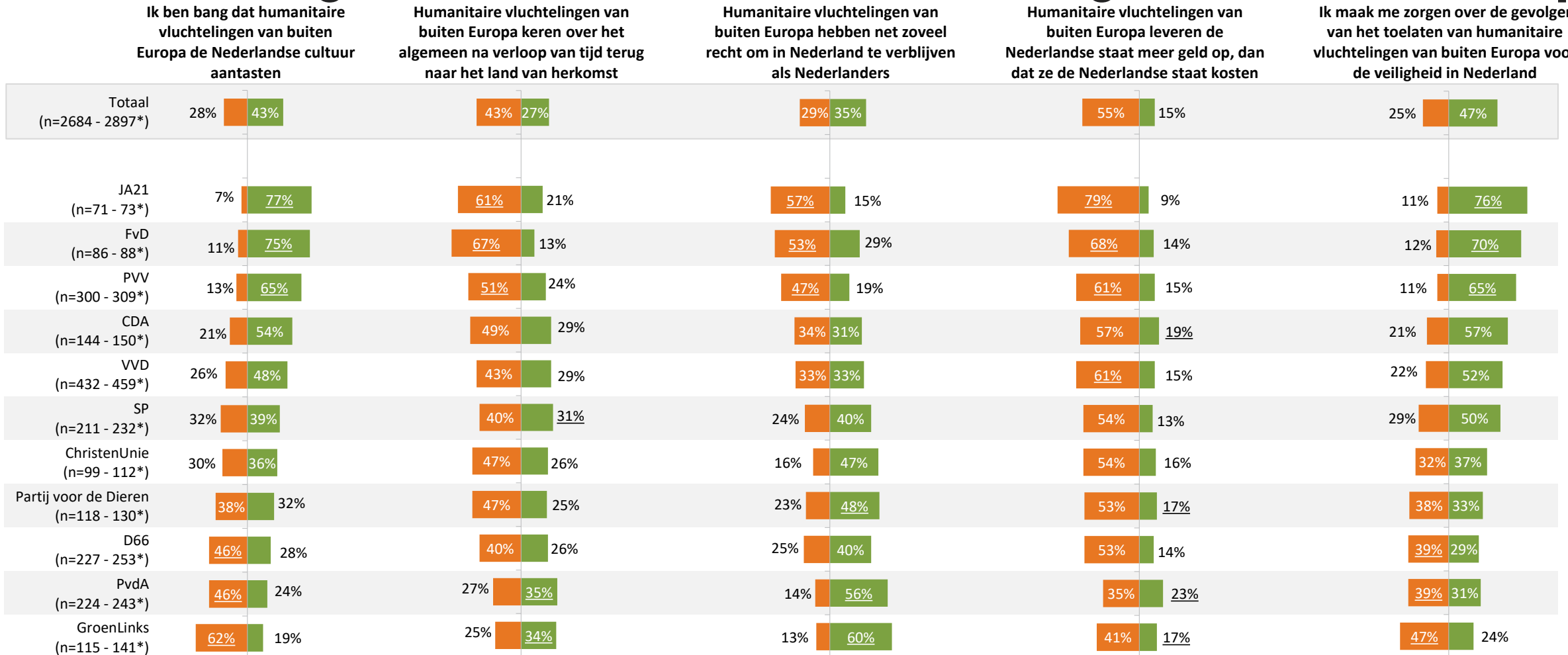
B1. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over economische vluchtelingen van buiten Europa?

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens

xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

Zorgen bij rechtse kiezers over de gevolgen voor de cultuur, veiligheid en terugkeer van humanitaire vluchtelingen van buiten Europa

Basis: iedereen

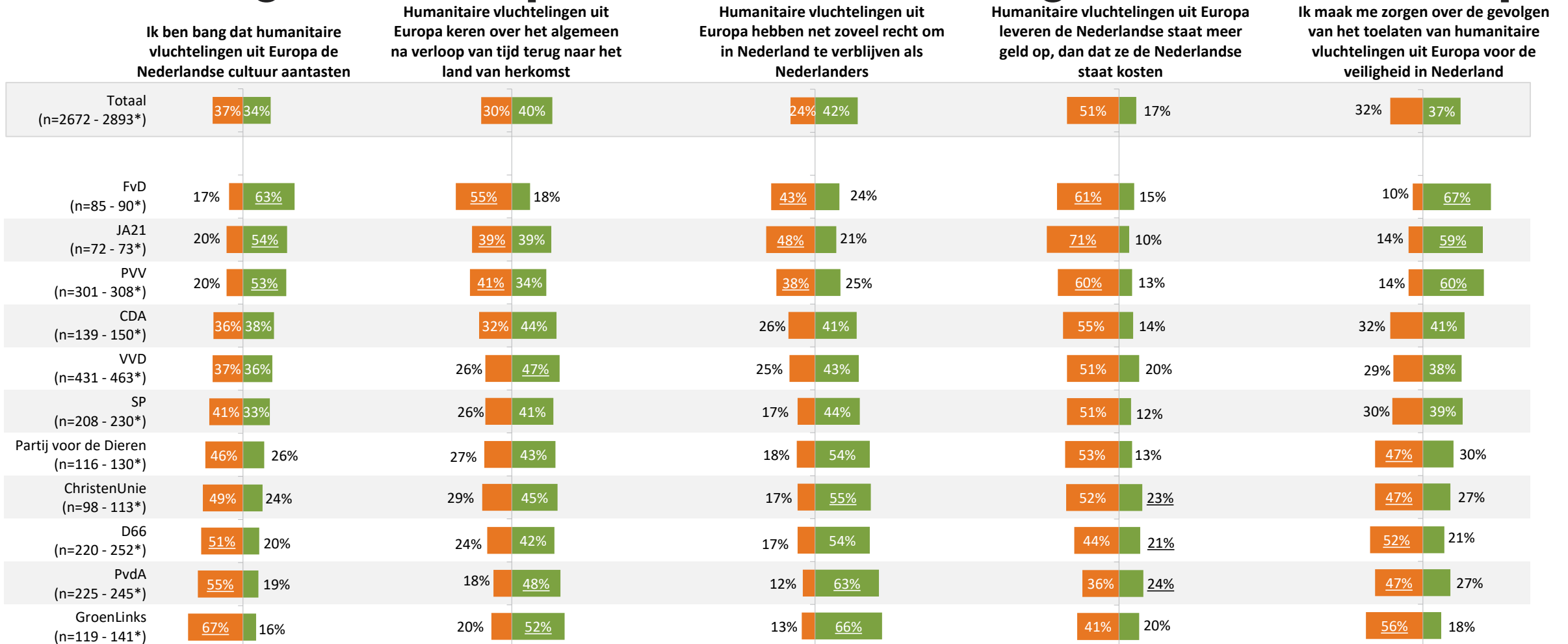
B2. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over humanitaire vluchtelingen van buiten Europa?

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens

xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

Kiezers van alle partijen zijn positiever over humanitaire vluchtelingen uit Europa dan over vluchtelingen van buiten Europa

Basis: iedereen
 B3. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over humanitaire vluchtelingen uit Europa?

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens
 xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens
 * 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

2

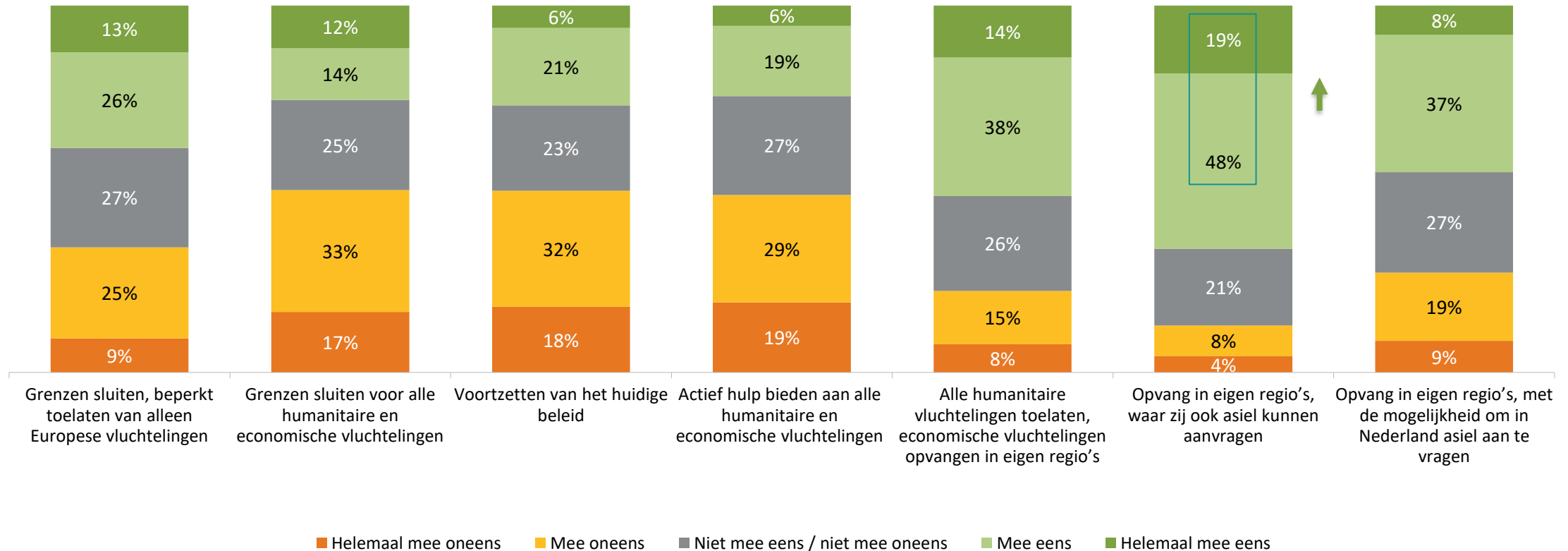
Oplossingen humanitaire en economische vluchtelingen

Belangrijkste inzichten

Een kwart van de Nederlanders staat achter het huidige migratiebeleid; meeste draagvlak voor opvang in eigen regio

Zeven mogelijkheden hoe Nederland om zou kunnen gaan met humanitaire en economische vluchtelingen.

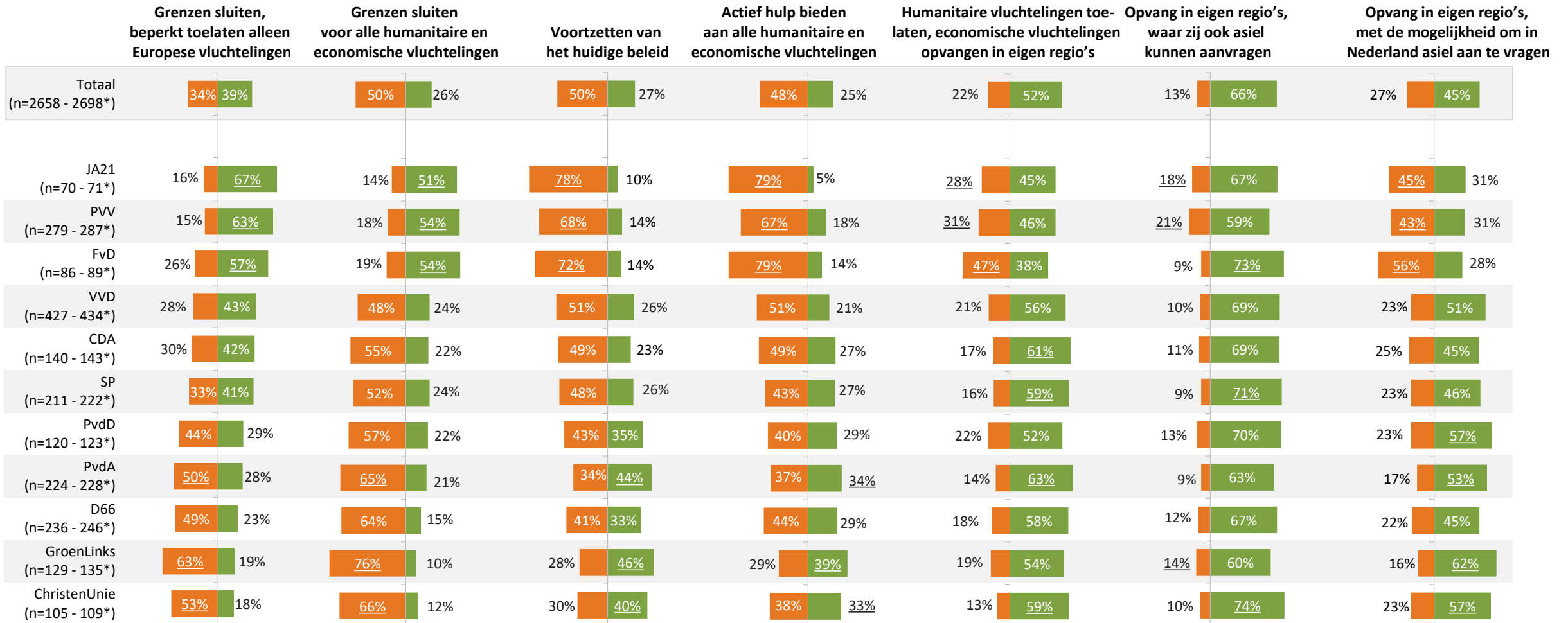

Basis: iedereen (n=2658 – 2698*)

C1. Kunt u per mogelijkheid aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande mogelijkheden?

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse Significant hoger/lager dan andere stellingen (95%)

Kiezers van bijna alle partijen willen een verandering in het huidige migratiebeleid; draagvlak opvang eigen regio onder alle partijen

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens

xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

Basis: iedereen

C1. Kunt u per mogelijkheid aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande mogelijkheden?

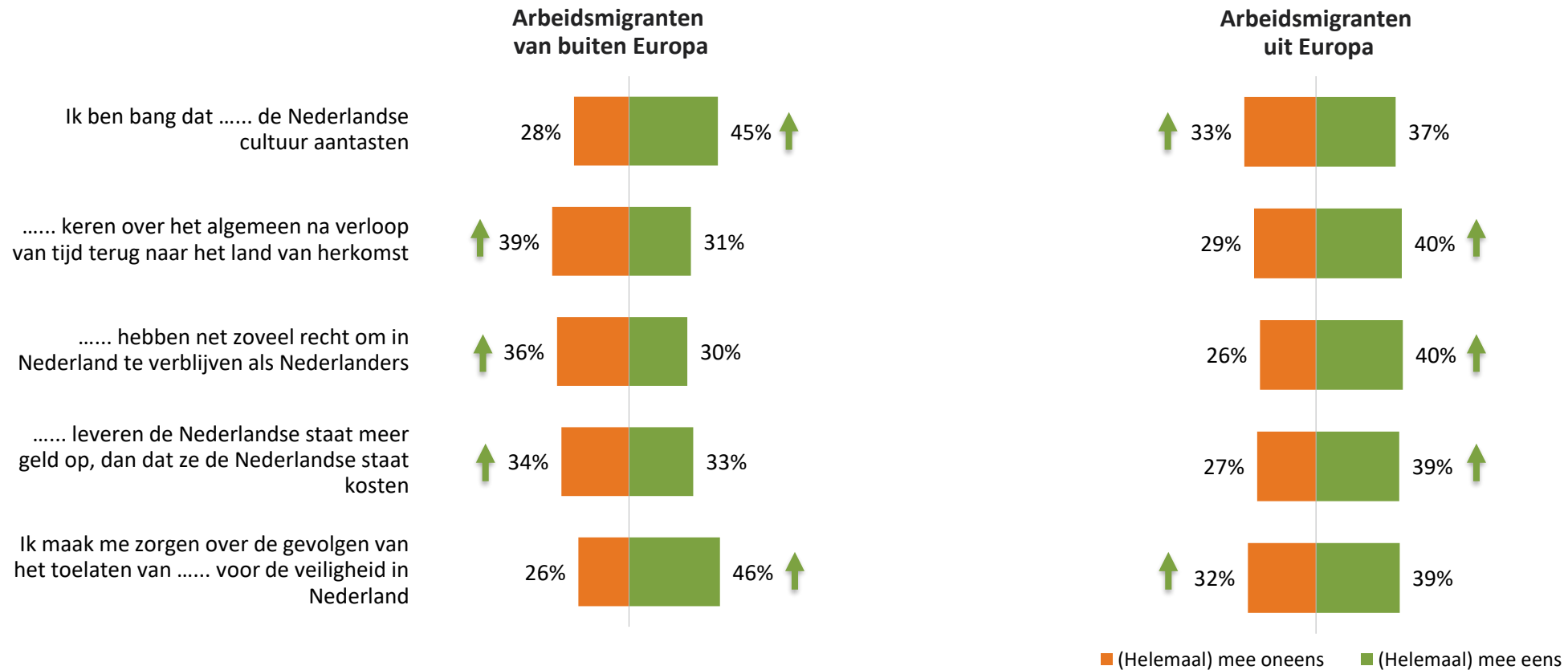
3

Beeld arbeidsmigranten

Belangrijkste inzichten

Nederlanders zijn positiever over Europese arbeidsmigranten, maar hebben ook zorgen over de cultuur en veiligheid in Nederland

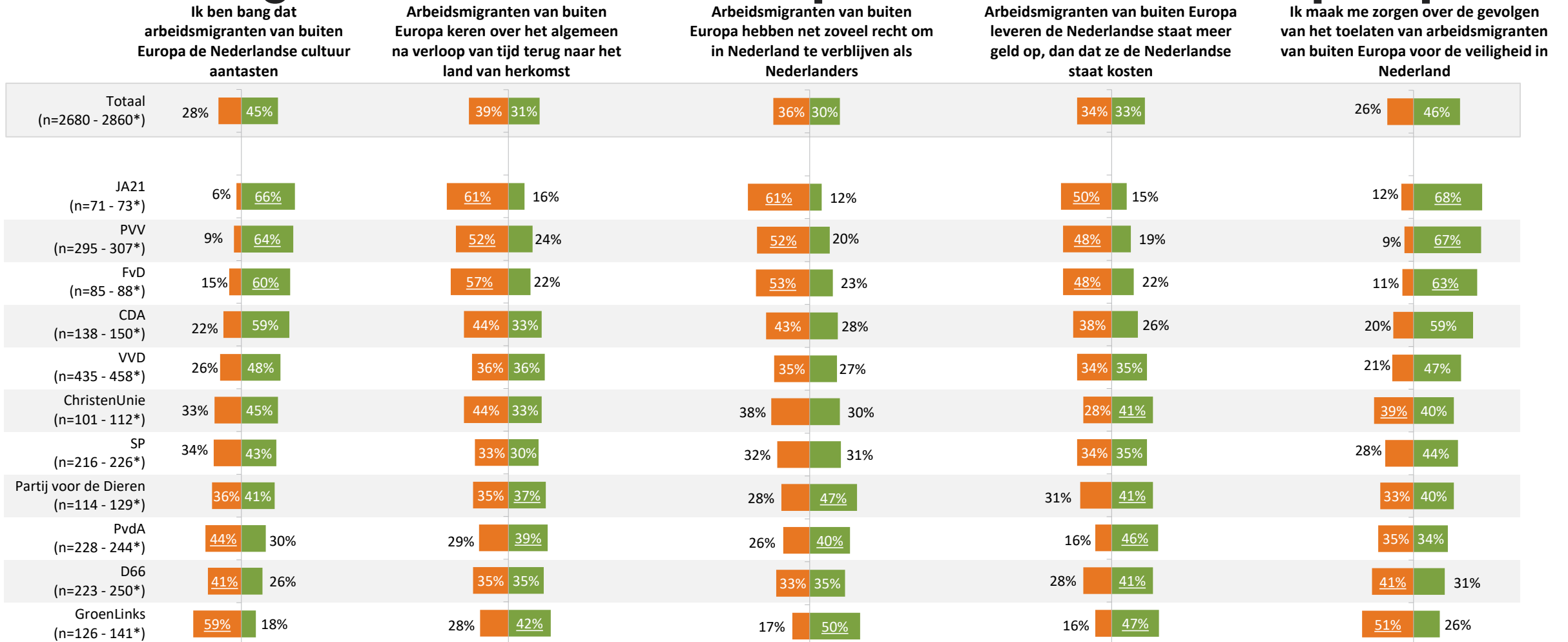

Basis: iedereen (n=2680 – 2860*)

D1. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over arbeidsmigranten van buiten Europa? / D2. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over arbeidsmigranten uit Europa?

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse Significant hoger/lager dan andere groep (95%)

Kiezers JA21, PVV, FvD, VVD en CDA zijn bezorgder over arbeidsmigranten van buiten Europa dan kiezers linkse partijen

Basis: iedereen

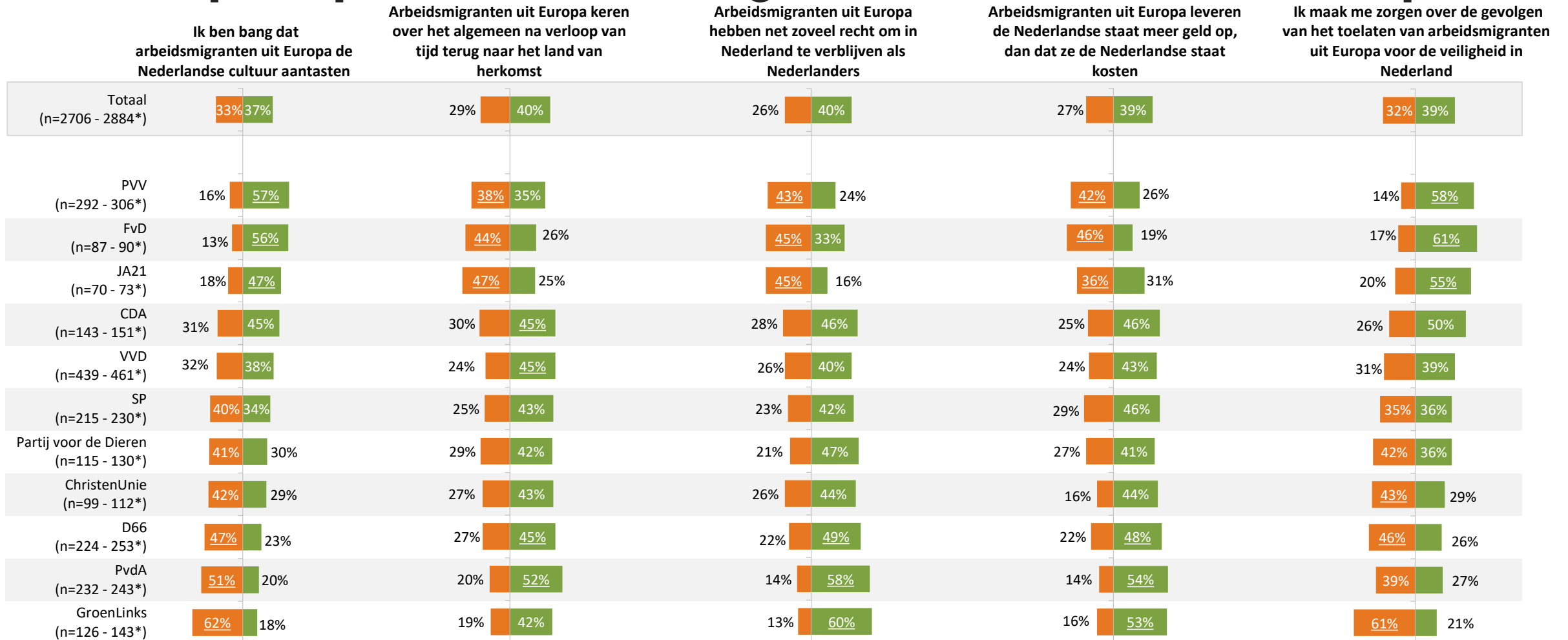
D1. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over arbeidsmigranten van buiten Europa?

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens

xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens

* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

Nederlandse kiezer gematigd positiever over arbeidsmigranten uit Europa: zij keren vaker terug en leveren de staat meer op

Basis: iedereen

D2. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen over arbeidsmigranten uit Europa?

■ (Helemaal) mee oneens ■ (Helemaal) mee eens

xx% = top-3 hoogste (Helemaal) mee eens/ (Helemaal) mee oneens

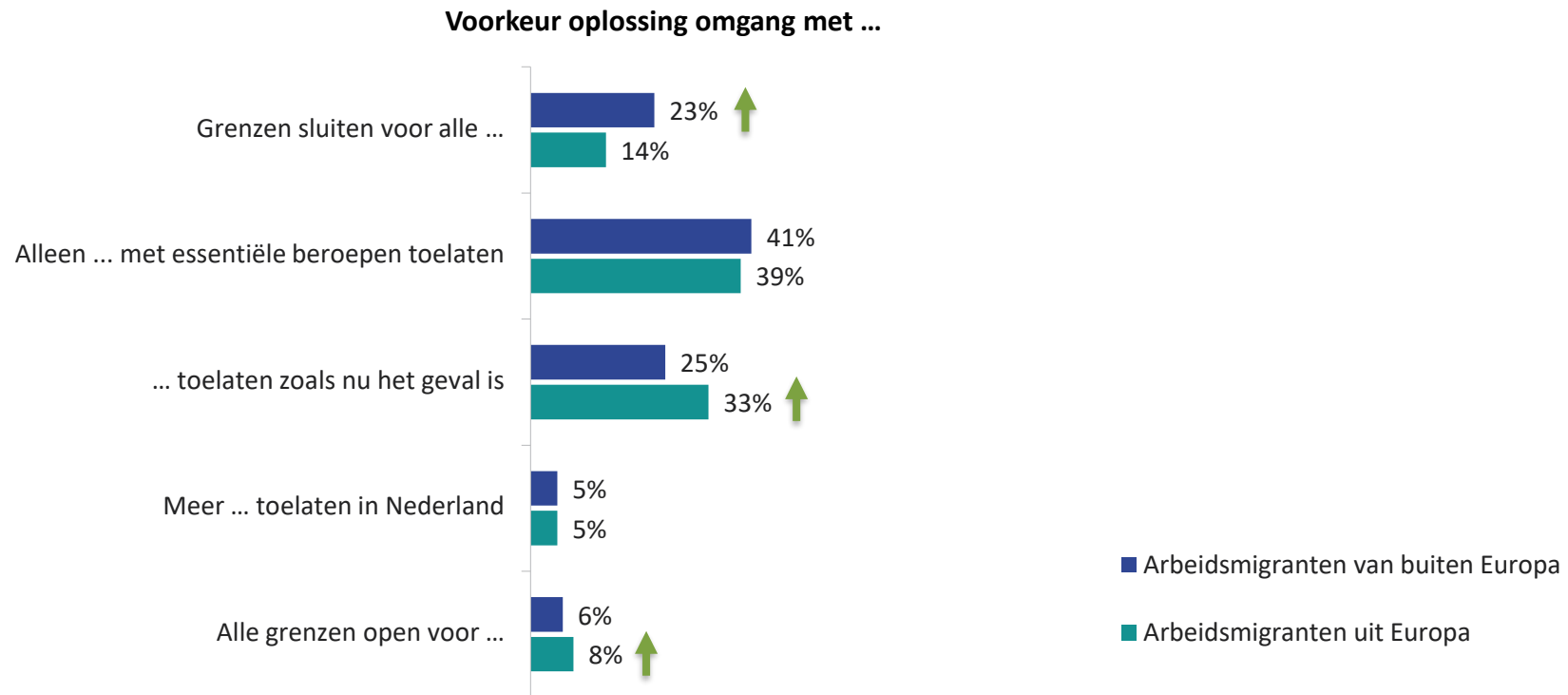
* 'weet ik niet/geen mening' niet meegenomen in analyse

4 Oplossingen arbeidsmigranten

Belangrijkste inzichten

Rond de 40% van de Nederlanders heeft een voorkeur om alleen arbeidsmigranten met essentiële beroepen toe te laten

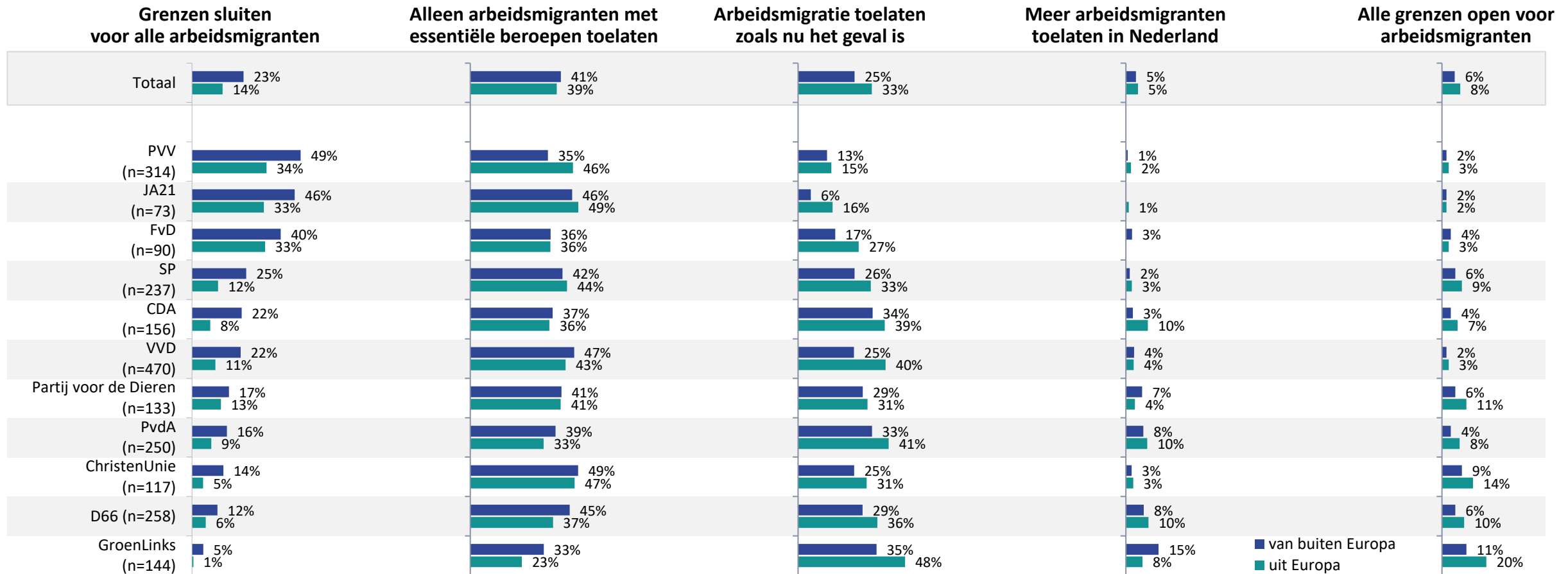

Basis: iedereen (n=3006)

D3. Wij leggen u nu vijf mogelijkheden voor hoe Nederland om zou kunnen gaan met arbeidsmigranten van buiten Europa. Kunt u aangeven welke mogelijkheid uw voorkeur heeft? / D4. Wij leggen u nu vijf mogelijkheden voor hoe Nederland om zou kunnen gaan met arbeidsmigranten uit Europa. Kunt u aangeven welke mogelijkheid uw voorkeur heeft?

↑ ↓ Significant hoger/lager dan andere groep (95%)

Beleid arbeidsmigranten van buiten Europa is aan verandering toe, huidige beleid volstaat voor arbeidsmigranten uit Europa

Basis: iedereen (n=3006)

D3. Wij leggen u nu vijf mogelijkheden voor hoe Nederland om zou kunnen gaan met arbeidsmigranten van buiten Europa. Kunt u aangeven welke mogelijkheid uw voorkeur heeft? / D4. Wij leggen u nu vijf mogelijkheden voor hoe Nederland om zou kunnen gaan met arbeidsmigranten uit Europa. Kunt u aangeven welke mogelijkheid uw voorkeur heeft?

Onderzoeksopzet

Hoe we dit onderzocht hebben

Aanleiding en doelstelling

- Migratie – en de integratie van nieuwkomers – is een belangrijk maatschappelijk thema. Onderzoek van Ipsos, uitgevoerd rondom Prinsjesdag 2021, laat zien dat ongeveer 15% van alle Nederlanders vindt dat ‘migratie en asiel’ een belangrijk thema voor het komende kabinet moet zijn.
- De importantie van migratie als maatschappelijk en politiek thema blijkt ook uit het electorale succes van politieke partijen die van migratiebeleid een speerpunt maken: de PVV, Forum voor Democratie en JA21.
- De Stichting Connect International heeft Ipsos gevraagd een opinieonderzoek uit te voeren om de publieke opinie in Nederland aangaande immigratie in kaart te brengen.

Met wie we hebben gesproken

- **Doelgroep:** Nederlanders van 18 jaar en ouder (n=3.006)
- De steekproef vormt een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking op de kenmerken geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en opkomst bij de Tweede Kamerverkiezing 2021.
- Representativiteit is geborgd door het trekken van een gestratificeerde steekproef, stellen van quota tijdens het veldwerk en toepassen van weegcorrecties op de data.
- Bij stellingen zijn de resultaten van respondenten die ‘Weet niet / geen mening’ aangeven niet meegenomen in de analyse. Hierdoor kan de steekproefgrootte per vraag verschillen. Indien dit het geval is, staat het aangegeven met een ‘*’.

Hoe hebben we het aangepakt

- Aanpak: 3006 online interviews.
- Veldwerkperiode: 12 mei tot 17 mei 2022
- Weging: De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio, werkzaamheid en politieke voorkeur. Hierdoor zijn de resultaten een goede afspiegeling van de Nederlandse bevolking.

DANK U